

# התנתא למשיחא בדרף היומי

## מסנת זבחים

### תוכן עניינים

- א. עומד על גבי כלים על גבי בהמה על גבי רגלי חבירו פסול 1.....
- ב. רגלו אחת על הכלי ורגלו אחת על הרצפה רגלו אחת על האבן ורגלו אחת על הרצפה רואין כל שאילו ינטל הכלי ותנטל האבן יכול לעמוד על רגלו אחת ויעבוד עבודתו כשירה ואם לאו עבודתו פסולה 2.....
- ג. גדלדלה האבן ועמד עליה מהו היכא דאין דעתו לחברה לא תיבעי לך דודאי חייצא כי תיבעי לך דדעתו לחברה מאי 2.....
- ד. נעקרה האבן ועמד במקומה מהו ... דרך שירות בכך או אין דרך שירות בכך תיקו 3
- ה. קיבל בשמאל פסול 4.....
- ו. קמץ בשמאל פסול 4.....
- ז. הולכת אברים לכבש דכתיב בהו כהונה דכתיב והקריב הכהן את הכל [והקמיר] המזבחה 5.....
- ח. הרגל של ימין בשמאלו ובית עורה לחוץ 5.....

### דף כד.

## א. עומד על גבי כלים על גבי בהמה על גבי רגלי חבירו פסול

כבר התבאר לעיל דף טו: שכל העוסק<sup>1</sup> בעבודה מעבודת המקדש צריך שיהיה עומד על הרצפה, ואם היה דבר חוצץ בינו ובין הקרקע כגון שעמד על גבי כלים או בהמה או על רגלי חבירו פסול, וכן אם היה דבר חוצץ בין ידו ובין הכלי שעובד בו פסול.

<sup>1</sup> רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ה הלכה יז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748  
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה  
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>



# הלכתא למשיחא בדרה היומי

## מסכת זבחים

**ב. רגלו אחת על הכלי ורגלו אחת על הרצפה רגלו אחת על האבן ורגלו אחת על הרצפה רואין כל שאילו ינטל הכלי ותנטל האבן יכול לעמוד על רגלו אחת ויעבוד עבודתו כשירה ואם לאו עבודתו פסולה**

כבר התבאר במסכת שבת דף צג: שיש מעשה שאין בעשייתו כל איסור, והוא כאשר עושה אינו אלא "מסייע", דהיינו שהוא מאפשר לאחר לעשות מלאכה בלא שהוא עצמו יעשה מלאכה, ואין בזה איסור, מפני ש"מסייע אין בו ממש".

ולפיכך כהן העובד אם רגלו אחת<sup>2</sup> על הכלי ורגלו אחת על הרצפה, רגלו אחת על האבן ורגלו אחת על הרצפה<sup>3</sup>, רואין כל שאילו ינטל הכלי או האבן יכול לעמוד על רגלו אחת עבודתו כשירה<sup>4</sup>, ואם לאו עבודתו פסולה.

וכן מטעם זה, אם קבל בימין ושמאל מסייעתו עבודתו כשירה, שהמסייע אין משגיחין עליו.

**ג. נדלדלה האבן ועמד עליה מהו היכא דאין דעתו לחברה לא תיבעי לך דודאי חייצא כי תיבעי לך דדעתו לחברה מאי**

<sup>2</sup> רמב"ם שם הלכה יח

<sup>3</sup> דאבן על הרצפה אף על גב דמין במינו הוא מ"מ הוי חציצה כיון דלא מבטל ליה משום דנתקל בה כמש"כ תוס' דשבת צ"ג ב' יעו"ש ועי' תוספתא פ"ק דזבחים ופ"ק דמנחות יעו"ש. הר המוריה שם.

<sup>4</sup> הטעם מפרש בשבת דף צג: דמסייע אין בו ממש יעו"ש.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>



# התנתא למשיחא בדרף היומי

## מסנת זבחים

נתנדרה אבן<sup>5</sup> מאבני העזרה לא יעמוד עליה בשעת עבודה עד שתחובר בארץ<sup>6</sup>, ואם עבד עבודתו כשרה אם דעתו לחברה הואיל ובמקומה עומדת<sup>7</sup>. ואם אין דעתו לחברה עבודתו פסולה שהרי היא הציצה<sup>8</sup>.

## ד. נעקרה האבן ועמד במקומה מהו ... דרך שירות בכך או איז דרך שירות בכך תיקו

ואם נעקרה<sup>9</sup> אבן אף על פי שהיא עומדת במקומה, הואיל ונתקלקלה פסולה, ואסור לכהן העובד לעמוד עליה בשעת העבודה עד שתקבע בארץ<sup>10</sup>, ואם עבד י"א שעבודתו כשרה אם דעתו לחברה<sup>11</sup>. וי"א<sup>12</sup> שכיון שנעקרה לגמרי למרות שהיא במקומה עבודתו פסולה.

<sup>5</sup> רמב"ם שם הלכה יט

<sup>6</sup> בזה כיון רבינו לומר שדעתו לחברה אך עדיין תימה אמאי לא הזכיר שאם אין דעתו לחברה הוצצת ועבודתו פסולה. כמו שתמה בכס"מ

<sup>7</sup> לדעת הערוה"ש להלן דוקא הכא כשרה כיון שלא נעקרה לגמרי אלא הרי היא מתנדרת במקומה ופשוטה לקולא משום דרבה בר זוטי שאומר אח"כ, הכי בעי ר' אמי, הוה כאומר שבבעיא הראשונה אין להחמיר. וכיון שמקודם נשאר בספק ורבה בר זוטי פשיטא ליה, פסק לקולא.

<sup>8</sup> דלשון חייצא משמע ודאי חוצץ וכיון דחוצץ אין לך פסול בדיעבד גדול מזה, מל"מ שם. תורת הקדשים דף יד. כ

<sup>9</sup> רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק א הלכה י

<sup>10</sup> לא הזכיר החילוק בין דעתו לחברה לאין דעתו לחברה, אך מדכתב עד שתקבע בארץ, משמע דכוונתו בדעתו לחברה. וזה שפסק פסולה, אף על גב דהיא בעיא דלא איפשטא ספיקא דאורייתא להומרא ערוך השולחן העתיד הלכות בית המקדש סימן ג סעיף יא

<sup>11</sup> תורת הקדשים שם

<sup>12</sup> ערוה"ש שם יד שהרמב"ם מפרש לה בפ"י אחר מרש"י והראב"ד. וה"פ נעקרה האבן ועמד במקומה מהו, כלומר שהאבן נעקר לגמרי מהרצפה והכהן עמד במקומה כלומר על האבן כמו שהוא, ובמקומה פירושו שעמד כמו שהוא במקומה. ומפרש הש"ס מאי קמיבעי ליה, כי קדיש דוד רצפה עליונה קדיש, כלומר שלא קידש רק הרצפה, והאבן כשנעקר אינו רצפה. או דילמא עד לארעא דתהומא קדיש, כלומר דקדושת הרצפה הוי עד התהום והרי עומד במקום שנקדש. ואי משום הציצה, כיון דדעתו לחברה לא הוי הציצה לרבה כמ"ש. ואח"כ מסיק דוודאי קדיש עד לתהום, אך דמיבעיא ליה אם דרך שרות בכך. ופסיק להומרא. וה"ק, אם נעקרה, כלומר לגמרי, אף על פי שהיא במקומה פסולה כשעבד בעמדו עליה. ואח"כ קאמר דאסור לכהן לעמוד בשעת העבודה עד שתקבע בארץ, כלומר לגמרי עד שגם לא תתנדר כמ"ש בביאת מקדש. וכעין זה בהר המוריה ביאת המקדש שם. ובמעשה רקח בית הבחירה שם. ובאחרונים האריכו ביישובים שונים לדעת הרמב"ם ואכמ"ל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



# התנתא למשיחא בדרף היומי

## מסכת זבחים

ואם נעקרה האבן ועמד הכהן ועבד במקומה בגומא אין דרך שירות בכך<sup>13</sup>,  
ואם עבד עבודתו כשרה.

### ה. קיבל בשמאל פסול

כבר התבאר במסכת יומא דף מט. ולעיל דף יד. ודף טו: שמי שעבד  
בשמאלו<sup>14</sup>, פסל וחילל עבודתו. ובכלל זה הולכת הדם ואין עבודה אלא  
בימין<sup>15</sup>, ואם עבד בשמאל פסולה ואינו לוקה<sup>16</sup>.

דף כד:

### ו. קמץ בשמאל פסול

קמיצת<sup>17</sup> המנחות צריך שתהיה בימנו של כהן כשאר עבודות וכן נתינת  
הקומץ לכלי שרת צריך להיות בימנו, קמץ בימנו<sup>18</sup> ונתן לשמאלו ואחר  
כך נתנו לכלי, קמץ מכלי קודש ונתן לכלי חול פסל.

<sup>13</sup> השגות הראב"ד שם ותמה בכס"מ ביאת המקדש שם. ויש לתמוה למה החליט המאמר דאין דרך שירות  
בכך דמשמע דעבודתו פסולה והלא כיון שעלתה בתיקו אין לנו לפסול העבודה מספק. ובתורת הקדשים כתב  
שעבודתו כשרה בדיעבד

<sup>14</sup> רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ט הלכה טו ושם מנה כל הפסולין לעבודה שמונה עשר "ואלו הן: העובד  
ע"ז, הזר, בעל מום, הערל, הטמא, טבול יום, מחוסר כפורים, האונן, השכור, מחוסר בגדים, יתר בגדים, פרום  
בגדים, פרוע ראש, שלא רחץ ידים ורגלים, היושב, מי שיש בין ידו ובין הכלי דבר הוצץ, מי שיש בין רגלו  
ובין הארץ דבר הוצץ, מי שעבד בשמאלו, כל אלו פסולין לעבודה ואם עבדו הללו, חוץ מפרוע ראש וקרוע  
בגדים והשוחרט לע"ז בשוגג, שאם עבדו עבודתו כשירה".

<sup>15</sup> ותו נלפע"ד דאף דכאיטר שעבד, ליכא לספוקי באיזה יד יעבוד, דהרי בל"ז עבודתו פסולה דבעל מום הוא;  
עכ"פ גם בשולט בב' ידיו, אף דקיי"ל כרבנן דאברותי הוא, דאתחזקת בשמאל כבכורות מה: אפ"ה גם הוא  
בעבד בשמאל עבודתו פסולה, דאע"ג שנתחזקה השמאל, לא נקראת ימין והרי כל מקום שנאמר יד ואצבע  
אינו רק מה שנקרא ימין זבחים כד. חומר בקודש שם כב

<sup>16</sup> צ"ע מהא דכתב הרמב"ם בפרק ב' מהלכות פסולי המוקדשין הלכה כ"ד האימורים ואברי העולות והקמצים  
וכו' בין בימין בין "בשמאל" הרי אלו כשרים עכ"ל, הרי הקמרת הקומץ דהוא אחד מד' עבודות במנחה כשר  
גם "בשמאל", והכא סתם דכל עבודה פסול בשמאל.

<sup>17</sup> תורת הקדשים שם יד: מ

<sup>18</sup> רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובעטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



# הלכתא למשיחא בדרה היומי

## מסכת זבחים

### ז. הולכת אברים לכבש דכתיב בהו כהונה דכתיב והקריב הכהן את הכל [והקטיר] המזבחה

כבר התבאר לעיל דף יד: שקבלת הדם<sup>19</sup> והולכתו למזבחה וזריקתו וכן הולכת אברים לכבש כל אחת מאלו אינה כשירה אלא בכהן הכשר לעבודה. ומקבלת הדם ואילך מצות כהונה, שנאמר (ויקרא א פסוק ה) וְשָׂחַט אֶת בֶּן הַבֶּקֶר לְפָנַי ה' וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אֹהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם, מקבלה ואילך מצות כהונה וכל הזבחים קיבול דמן בכלי שרת ביד כהן<sup>20</sup>.

וכבר התבאר במסכת יומא דף מה: הולכה בשמאל פוסלת בדם הקדשים, ושאר העבודות<sup>21</sup>. מלבד הולכת מחתת הגחלים וכף הקטורת לקודש הקדשים ביום הכפורים שחייב להוליך שניהם יחדיו ואחד מהם בשמאל ומוליך המחתה בימין מפני כבודה ומפני שהיא חמה וכף הקטורת בשמאל. כמו שנתבאר שם דף מז.

### ח. הרגל של ימין בשמאלו ובית עורה לחוץ

קרבת העולה מנתחו לאברים ומוליכו למזבחה בכמה מוליכין את האברים לכבש, אם מן הצאן היא העולה מוליכין אותה ששה. הראשון בראש וברגל<sup>22</sup>, הראש בימינו וחוטמו כלפי זרועו, וקרניו בין אצבעותיו, ובית שחיטה למעלה והפדר עליה והרגל של ימין בשמאלו ובית עורה לחוץ. השני בשתי הידים של ימין בימינו ושל שמאל בשמאלו ובית עורן לחוץ.

<sup>19</sup> רמב"ם שם פרק א הלכה כב

<sup>20</sup> באתוון דאוריתא כלל יש' נסתפק אם כהנת הוי כזר, וע"ע מנ"ח מצוה שצ' דתלי לה בפלוגתת הרמב"ם והחינוך, ולבאורה הוא נמי פלוגתת הגירסאות בסוגיין. ובמאירי בסנהדרין על מתני' דף פא: דזר ששימש במקדש – כתב וז"ל ר"ל שאינו מזרע אהרן ומן הזכרים שבהם עכ"ל, ומשמע דאשה נמי בכלל זר, וכן נקט הטה"ק במסכתין ריש פרק שני ע"ש, וע"ע מקור ברוך ח"א סי' ב' ד"ה ועוד נראה לי

<sup>21</sup> וצ"ע שהרי פסק בהלכות פסולי המוקדשין פרק ב הלכה כד "האימורין ואיברי העולות והקמצים והלבונה ומנחות הנשרפות אחר שנתקדשו בכלי שרת, אם זרק אחד מכל אלו על גבי האשים בין ביד בין בכלי בין בימין בין בשמאל הרי אלו כשרים".

<sup>22</sup> רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ו הלכה יא – טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>



# הפנתא למשיחא בדרף היומיי

## מסנת זבחים

השלישי בעוקץ וברגל, העוקץ בימינו והאליה מדולדלת בין אצבעותיו ואצבע הכבד ושתי הכליות עמו והרגל של שמאלו בשמאלו ובית עורן לחוץ.  
הרביעי בחזה ובגרה, החזה בימינו והגרה בשמאלו וצלעותיה בין אצבעותיו.  
החמישי בשתי דפנות של ימין בימינו ושל שמאל בשמאלו ובית עורן לחוץ.  
הששי בקרבים נתונין בבזך וכרעים על גביהן מלמעלה, אם היתה העולה כבש או עז, אבל אם היתה איל מוליכין הקרבים שנים, וכן הסלת של נסכיה ביד אחד והיין ביד אחר, ואם היה איל הסלת בשנים והיין בשנים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומיי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

